

תבונה בחינוך מהפרשה – פרשת ויקהל

"נשיאות לב" - מבט פנימי על "חינוך עצמנו"

אחד הנושאים הידועים בדפוסי התנהגויות בני אדם ובהלכי מחשבותיהם מביא או מוליד את האמירה - אין האדם רואה מחוצה לו אלא לפי מה שליבו פנימה מרגיש, מבין, חווה, באופן כללי, ובאותה שעה. ברור הדבר שכל שנעבוד על עצמנו, במידות טובות, בחיזוק ערכים, והרמת הרף הרוחני והתורני, כך נראה שעם עבודה נכונה נוכל לראות את האחר באור חיובי יותר, להבין אותו, להכיל אותו, לדעת להגיב נכון, ועוד קודם לכן - לתרגם ולתת פרשנות נכונה לדברים המתרחשים מול עינינו. ננסה לפתוח צוהר לעניין, כפי הנראה מפרשתנו, פרשת 'ויקהל':

פיתוח המודעות ליכולת האישית

האם ישנו גילוי על מפתח המוביל להצלחה בתחומי החיים?
בני ישראל השתעבדו במצרים מלידה ועד זקנה ושיבה במלאכת עבדים. רגילים היו בעבודות כפיים מגושמות, כגון גיבול חומר ולבנים, וחיפוש אחר רפש וטיט. והנה, בעת שהותם במדבר, כעת הם מצווים לבנות בית משכן לה', המצריך בקיאות במלאכת מחשבת, מלאכת אורג ורוקם, הדורש ידע וכישורים רבים בפיסול ובצורפות ושאר מלאכות אומנות נדירות. תמהו הם בעצמם, הכיצד יצליחו הם ליצור מלאכת אומנות זו? הרי חכמה רבה ועצומה ובקיאות במגוון תחומים עליהם להשלים למען השלמת מלאכה זו. אם כן, הכיצד זה יצליחו לבנות את המשכן אם חסרים הם הידע והכישרון במלאכת מחשבת זו? הרמב"ן (לא, ב) מאריך בעניין זה, וז"ל:

"ישראל במצרים פרוכים היו בעבודת חומר ולבנים, לא למדו מלאכת כסף וזהב וחרושת אבנים טובות, ולא ראו אותם כלל, והנה הוא פלא שימצא בהם אדם חכם גדול בכסף ובזהב ובחרושת אבן ועץ, וחושב ורוקם ואורג, כי אף בלומדים לפני חכמים לא יימצא בקי בכל האומנויות כולם, והיודעים והרגילים בהם, בבוא ידיהם תמיד בטיט ורפש, לא יוכלו לעשות בהן אומנות דקה ויפה... (עכ"ל). והנה למרות כל זאת, מוצאים אנו שבאים אנשים מכלל ישראל ומנדבים ליבם ורוחם ונוטלים על עצמם את עול בניית המשכן.

והתמיהה עצומה! הכיצד זה מתנדבים הם ומציעים את עצמם למלאכה כה מורכבת אשר אין להם בה סיג ושיח? וכי לא חוששים הם שמא לא יצליחו להתמודד מולה? אלא מתרץ הרמב"ן כי רצון חזק, אמון ביכולות והחלטה נחושה, הובילו אותם לנדב ליבם למרות הידע החסר להם במלאכת אומנות מורכבת זו.

על הפסוק "ויבואו כל איש אשר נשאו ליבו" (לה, כא) מבאר הרמב"ן וז"ל:
"וטעם אשר נשאו ליבו, לקרבה אל המלאכה, כי לא היה בהם מי שלמד את המלאכות האלו ממלמד, או מי שאימן בהן ידיו כלל, אבל מצא בטבעו שידע לעשות כן, ויגבה ליבו בדרכי ה' לבוא לפני משה לאמר לו אני אעשה כל אשר דובר", (עכ"ל).

הרצון החזק וההחלטה החזקה שיצליחו במלאכה, הובילו אותם לכך שאכן מילא אותם הקב"ה ברוח חכמה ותבונה שעל ידה נעשו מוכשרים לעבודה.

הנה כי כן נמצינו למדים מכאן יסוד איתן בכל עבודת האדם: הרצון התשוקה, האמון בכוחות וההחלטה להצליח, הם הם המפתחות להצלחה.

הרצון החזק של אותם אשר נשאו ליבם, לצד האמון בעצמם שיצליחו לסייע במלאכת המשכן, גרם להם שעשאו הקב"ה חכמי לב ומילא את ליבם בחכמה ובכישרון.

לכל אחד מאיתנו יש כוחות אדירים החבויים בו פנימה, תפקידנו הוא איפוא להכיר ולהאמין בהם, לגלותם, להוציאם מהכח אל הפועל ולהפעיל אותם.

בברכת שבת שלום ומבורך

מיכאל זכריהו